

Technická universita v Liberci
Fakulta textilní
Obor 31-22
Textilní a oděvní návrhářství

INTERIÉROVÉ TEXTILIE

Magda Habersbergová

Vedoucí práce : ak.mal. Svatoslav Krotký

Rozsah práce a příloh :

Počet stran : 50

Počet obrázků : 10

Počet příloh :

Fakulta textilní

Katedra textilního a oděvního návrhářství

Školní rok : 2000/2001

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro **Magda HABERSBERGOVÁ**

obor 31 – 22 textilní a oděvní návrhářství

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona č. 172/1990 Sb. o vysokých školách a ve smyslu studijních předpisů pro bakalářské studium určuje toto zadání bakalářské práce :

Název tématu : Interiérové textilie

Zásady pro vypracování :

1. Hledání inspirace v kombinaci průmyslově vyrobeného koberce, vzorované tkaniny pro návrh řešení interiéru.
2. Přizpůsobení estetické složky a výběr materiálu výtvarného návrhu.
3. Vytvoření dvouplyšového koberce v a.s. DOWO a ručně vzorované dekorační tkaniny

Rozsah grafických prací :

Rozsah průvodní zprávy : cca 25 stran

Seznam odborné literatury :

Kybalová, L.: Obrazová encyklopedie textilu

Teršl, S.: Abeceda textilu

Časopis : Textil design

Vedoucí bakalářské práce :

Mgr. Dana Pejchalová

Konzultant :

Mgr. Dana Pejchalová

Zadání bakalářské práce : 3.10.1999

Termín odevzdání bakalářské práce : 10.01.2001

Vedoucí katedry
Ing. Renata Štorová, Csc.

Děkan
Prof. Ing. Radko Kovář, Csc.

V Liberci dne 4.12.2000

TECHNICKÁ UNIVERZITA LIBEREC

Fakulta textilní

Textilní a oděvní návrhářství

školní rok: 2000/2001

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Magda Habersbergová

Titul : Interiérové textilie

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila bytový textil a jeho uplatnění v dnešním interiéru. Hlavním bodem je tkaný koberec o rozměrech 200 x 300 cm, který je vyroben dvouplyšovou technikou. Tento koberec jsem doplnila dvoudílným závěsem, který je vzorován tiskem. Použitý vzor je dalším rozvinutím kobercového vzoru, jenž je základním kamenem celé kolekce. Poslední částí této kolekce je sada tří polštářů, které jsou stejně jako závěs vyvzorovány s použitím pigmentového tisku. Materiál koberce je polypropylen heatset, který svým vzhledem a některými vlastnostmi napodobuje vlnu. Tento materiál je cenově dostupnější a i jeho údržba je oproti vlně mnohem snazší. Barevnost všech tří částí této kolekce je přírodní. Bytový textil je úzce spojen s dnešním způsobem života a setkáváme se s ním na každém kroku. Proto by neměl být opomíjen a přehlížen.

THE TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC

The Faculty of Textile

Fashion Design

School year : 2000/2001

BACHELOR WORK

Magda Habersbergová

Title : Interior textiles

As a theme of my bachelor work I chose a housing textil and its use in today`s interior. The main point is weaved carpet made in size 200 x 300 cm, which was made double plushing technology. This carpet I added of two part of drapery, which is patterned by print. The drapery pattern is next extend of a carpet`s pattern which is a basic stone of this collection. Last part of collection is a three deal set of cushions. They were paterned with the same technology as the drapery were. The carpet was made from polypropylen heatset. This material is similar look and some quality of wool. This material is financely accessible and its upkeep is much easier against wool. Colours is in natural shade. Housing textile is connected by today`s way of life and we find them on every step. Therefore it couldn`t be ignored or overlooked.

Místopřisežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě vlastních teoretických a praktických poznatků s použitím uvedené literatury.

V Liberci 8. 1. 2001

.....

Děkuji ak.mal. Svatoslavu Krotkému za odborné vedení a spolupráci při vytváření této bakalářské práce.

OBSAH BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

1.	ÚVOD	7
2.	HISTORIE BYTOVÉHO TEXTILU	8
3.	TECHNIKY RUČNÍ VÝROBY	11
4.	SOUČASNÉ TECHNOLOGIE	13
5.	ROZDĚLENÍ BYTOVÝCH TEXTILIÍ	14
6.	POPIS NÁVRHŮ	16
7.	KOBEREC	
	Kresebný návrh.....	17
	Barevná varianta.....	18
	Dowo a.s.....	19
	Základní rozdělení produkce firmy Dowo a.s.....	21
	Výroba dvouplyšových koberců.....	22
	Návrh a jeho realizace.....	26
	Použitý materiál	27
	Technologický postup	28
8.	ZÁVĚS	
	Kresebný návrh.	29
	Barevná varianta.....	31
	Dekorační textilie	33
	Pigmentový tisk.....	34
	Návrh a jeho realizace.....	35
	Použitý materiál	36
	Technologický postup	37
	Polohový plán.....	38

9.	POLŠTÁŘE	
	Kresebný návrh	40
	Barevná varianta.....	41
	Rozdělení polštářů	42
	Návrh a jeho realizace.....	44
	Použitý materiál	45
	Technologický postup	46
	Polohový plán.....	47
10.	ZÁVĚR.....	49
11.	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
12.	FOTODOKUMENTACE.....	51

ÚVOD

Dnešní styl bydlení je spojen se současným způsobem života. Velmi úzce navazuje na bohaté tradice bydlení. Bytové textilie se nevyvíjely samostatně ale vždy závisely na funkčnosti a užití v interiéru a zároveň i na výtvarném zpracování.

Dnešní bytový textil není středem bytu ale vhodně doplňuje jeho celkovou kompozici. Bytový textil je naše bezprostřední okolí a aniž si to uvědomujeme, působí na nás a ovlivňuje nás. Již při výběru materiálu se promítne naše individualita, která se poté projeví i v celkové kompozici a uspořádání prostoru, který zařizujeme. Pokud je člověk všímavý, nemůže se nepozastavit nad projevem našeho skrytého já.

HISTORIE BYTOVÉHO TEXTILU

Bytový textil se vyvíjel po celá tisíciletí a dodnes jeho vývoj neskončil. Již od nepaměti se lidé snažili vytvořit kolem sebe určité životní prostředí, které by je chránilo před nepříznivými vlivy počasí a před nebezpečím. Další příčina vývoje bytového textilu kromě ochrany před nepřízní je potřeba odlišení se a zdůraznění nadřazenosti určité skupiny lidí, zejména vládnoucí třídy.

V různých zemích, v každém historickém období i u každé národnostní skupiny byl vznik předmětů tvořících lidský příbytek a s nimi i bytových textilií velmi odlišný. Bytové textilie jsou již od prvopočátku nejbližším okolím člověka. Chrání ho nejen před špatným počasím ale také zdobí a zútulňuje jeho obydlí.

Nejprve se pro tyto účely používaly kůže a kožešiny. Postupným vývojem, kdy se z lovců stávali pastevci a poté zemědělci, však vznikla potřeba nahradit kožešiny něčím jiným. A tak začaly vznikat jednoduché vlněné přikrývky vyráběné ze stříhané vlny a srsti zvířat. Tak by se dal jednoduše zdůvodnit vznik bytových textilií, které se výrazně liší od textilií používaných k odívání.

Již v mladší době kamenné byl znám nejprimitivnější způsob výroby bytových textilií. Kočovní národy užívaly hrubých tkaných a vázaných přikrývek také jako základního prvku zařízení svého pohyblivého příbytku. Dlouhou dobu byl pro kočovníky předchůdce dnešních koberců celý jejich život – sloužil jako stůl, židle, postel, závěs a ozdoba zároveň. Je známo, že vázané koberce pocházejí z Orientu. Zde se vyvíjely po celá staletí. Znamenaly zde jedinou výzdobu interiéru. Dlouhotrvající převaha Orientu v oblasti čistě hedvábných vázaných koberců byla především z důvodu zpracování přírodního hedvábí pouze v Číně až do přelomu našeho století.

Do Evropy se dostávají tyto koberce nejprve jako vzácná válečná kořist, později jako velmi drahé zboží z Orientu. Teprve až v 16. století se začínají napodobovat. Nejprve v Anglii a v polovině 17. století poté také ve Francii.

V Evropě se tradice používání bytových textilií vyvíjela velmi odlišně. Zatímco východní civilizace měli používání textilu ve velké oblibě, oproti

tomu Řekové a Římané jej využívali velice málo. V Římě se až v 6 – 10 století uplatňuje gobelínová technika s ornamentálními a obrazovými motivy na vlněných a hedvábných tkaninách, které zdobily stěny chrámů.

V románském období byly například základním zařízením v palácích dlouhé pásy textilií zavěšované na stěnách a dělící obytnou část místnosti od části určené k odpočinku a ke spaní. Tkaniny byly z větší části hladké a bez vzoru.

V gotice se v zařízení sídel šlechty začíná odrážet orientální vliv známý v Evropě díky křižáckým výpravám.

Renesance ostatně jako ve všem je ovlivněna antikou a to se projevuje na omezení použití bytové textilie, která se vyznačuje především účelností.

Bytový textil podobný dnešnímu se začíná objevovat až v baroku. Zde se obytné místnosti začínají chápat již jako jednotlivé architektonické celky a to přispělo k přístupu při jejich zařizování. Až do této doby nebylo známo čalounění nábytku či přikrývání podlah. Na sesle či židle se kladly pouze malé polštářky většinou vyrobené z kůží. Koberce byly velikou vzácností a proto se pokládaly pouze na stůl či sedadla. Objevují se zde první textilní potahy, většinou hedvábné, s vyšívánými nebo vytkávanými vzory a vlněné gobelíny. V tomto období se bytový textil začíná charakterem odlišovat od textilu používaného v oděvnictví. Objevují se zde i první krajkové záclony. Na stěny se věší tkané textilie, okna již lemuji závěsy a na čalouněný nábytek se používá brokát, samet, taft apod. V 17. – 18. století se už vyskytuje široká nabídka výrobků bytového textilu.

Na přelomu 18.- 19. století se bytové textilie používají méně, jsou jednodušší, většinou hladké, bez vzoru.

Tento výčet vývoje bytového textilu se však vztahuje pouze na horní vrstvu obyvatelstva, která tímto vyjadřuje své postavení a prestiž.

U lidového bydlení zůstával velmi dlouho způsob zařizování obydlí jako v době románské. Vše musí být účelné a hlavně se používají levnější textilie dostupné pro tuto vrstvu. Toto zařízení se leckde přeneslo až do dnešní doby.

V 19. století technický pokrok a strojní výroba umožnily, že ručně vyráběný bytový textil byl postupně nahrazován strojně tkanými koberci,

tkaninami a záclonami a díky tomu se bytový textil stává dostupným všem vrstvám obyvatel.

TECHNIKY RUČNÍ VÝROBY BYTOVÝCH TEXTILIÍ

Základem výroby byla potřeba člověka z dostupných přírodních materiálů vytvořit textilie, které ho budou chránit a zdobit. Prvními základními bytovými textiliemi byly hrubé vlněné přikrývky, tkané i vázané koberce, lněná plátna, síťe apod. Individuální lidová tvorba začala postupem času přerůstat v mistrovskou řemeslnou tvorbu. Citlivou kombinací materiálu, barev a vzoru vznikala krásná a drahá textilní díla. V současném interiéru se dnes vracíme k těmto ručně vyráběným bytovým textiliím jejichž výrazný přírodní charakter

a vzhled dodává interiéru osobitý charakter a proto se dnes stává řemeslná výroba opět aktuální.

Předení – je prvotní výrobní technika při které, ručním zakrucováním z jednotlivých pramínek vláken, vzniká příze. Z počátku se vlákenný materiál navíjel na přeslici ze které se poté vytahovaly jednotlivé pramínky ručně zakrucované v přízi navíjenou na vřeteno. Jednoduchou mechanizací byl kolovrat.

Tkaní- základem tkaní je vzájemné provázání dvou soustav nití, osnovy a útku, na sebe navzájem kolmých.

Vázání koberců – do napnuté osnovy se v řadě po celé šíři vyvazují uzlíky podle předem navrhnutého vzoru. Po každé vyvázané řadě se do osnovy zanáší útek pro fixaci. Vlasovým materiálem těchto koberců je téměř výhradně vlna .

Pletení a háčkování – základem obou výrobních procesů je jedna nekonečná nit, která se pomocí pletacích jehlic nebo háčku proplétá do žádaného tvaru. Základním prvkem jsou oka tvořící řádky a sloupky.

Pletení na rámu – technika podobná tkaní ale pracuje se pouze s jednou soustavou nití na rámu. Směrem do středu rámu se nitě přehazují a kříží a tím vzniká symetrický pletený vzor. Po střetnutí vzoru uprostřed rámu se oka zajistí protáhnutím nitě. Tímto způsobem se dříve zhotovovaly rohože.

Síťování – ukládání oček do diagonály. Základ tvoří jedno oko pod které se šikmo uzlují další oka. Pro dosažení pravidelnosti se používá vázací kolík.

Touto technikou se vyráběly první záclony.

Vázání uzlů – technika výroby krajek ze soustavy nití rozdělených do pravidelných pramínků, které se vážou do uzlů. Dnes je tato technika známá jako makramé.

Paličkování – typická krajkářská technologie. Každá nit soustavy je navinuta na malá vřetena – paličky. V průběhu výroby touto technikou si nitě mění svou úlohu osnovy a útku. Vrcholy vzoru se při výrobě fixují špendlíky. Konečné dílo se většinou škrobí.

Vyšívání – technika zdobení textilií. V nejjednodušší formě se používalo ke spojování oděvních dílů a začišťování lemů. Vyšívalo se na různých podkladech, nejvíce na lněném, bavlněném a vlněném plátně ale i na hedvábí. K vyšívání se používalo vlněných, hedvábných, bavlněných i kovových nití. Barvení a tisk – z počátku prováděno ručně pomocí přírodních barviv. Oblíbeným způsobem potiskování byl rezervní tisk, kde se na bílé plátno pomocí ručně vyřezané formy nanese rezerva zamezující v následovném barvení vniknutí barviva na potištěná místa. Tato technika je dnes známa jako modrotisk.

Mnohé z těchto popsaných technik se dodnes zachovalo ve své původní podobě. Způsob výrobní techniky, použité materiály i vzorování s tradičními i novodobými motivy navazují na starou lidovou tvorbu.

SOUČASNÉ TECHNOLOGIE

Současné technologie navazují na tradiční ruční výrobu. Ta se však neustále modernizuje počínaje výrobou chemických vláken, přes předení, skaní, výrobu efektních přízí, tkaní, pletení a výrobu netkaných textilií až po konečné úpravnické procesy.

Základem pro současnou výrobu bytových textilií je prudký rozvoj strojního zpracování textilních surovin. Neustálý vývoj umožňuje vyrábět obrovský sortiment bytových textilií v množství i kvalitě dostupné pro všechny.

Vzorování je možné pomocí vazby či barevně, tiskem či barvením. Velmi důležitá je i finální úprava. U bytových textilií se uplatňuje nehořlavá, vodoodpudivá, nemačková, nešpinivá a mnohé další.

ROZDĚLENÍ BYTOVÝCH TEXTILIÍ

1. Koberce a podlahové textilie :

- tkané
- vázané
- všívané
- pojené
- vločkové
- lepené
- proplétané
- pletené
- vpichované

2. Záclonoviny :

- tkané
- pletené
- bobinové
- paličkové
- tylové
- krajkové
- vyšívané
- zakrývací
- pojené
- šité

3. Nábytkové a dekorační textilie :

- nábytkové tkaniny
- nábytkové pleteniny
- dekorační závěsové textilie

4. Ložní prádlo :

přikrývky

polštáře

5. Stolní a kuchyňské prádlo :

ubrusy

ubrousky

utěrky

6. Ostatní bytové textilie :

rohože

rolety, žaluzie

koupelnové soupravy

tapety

POPIS NÁVRHŮ

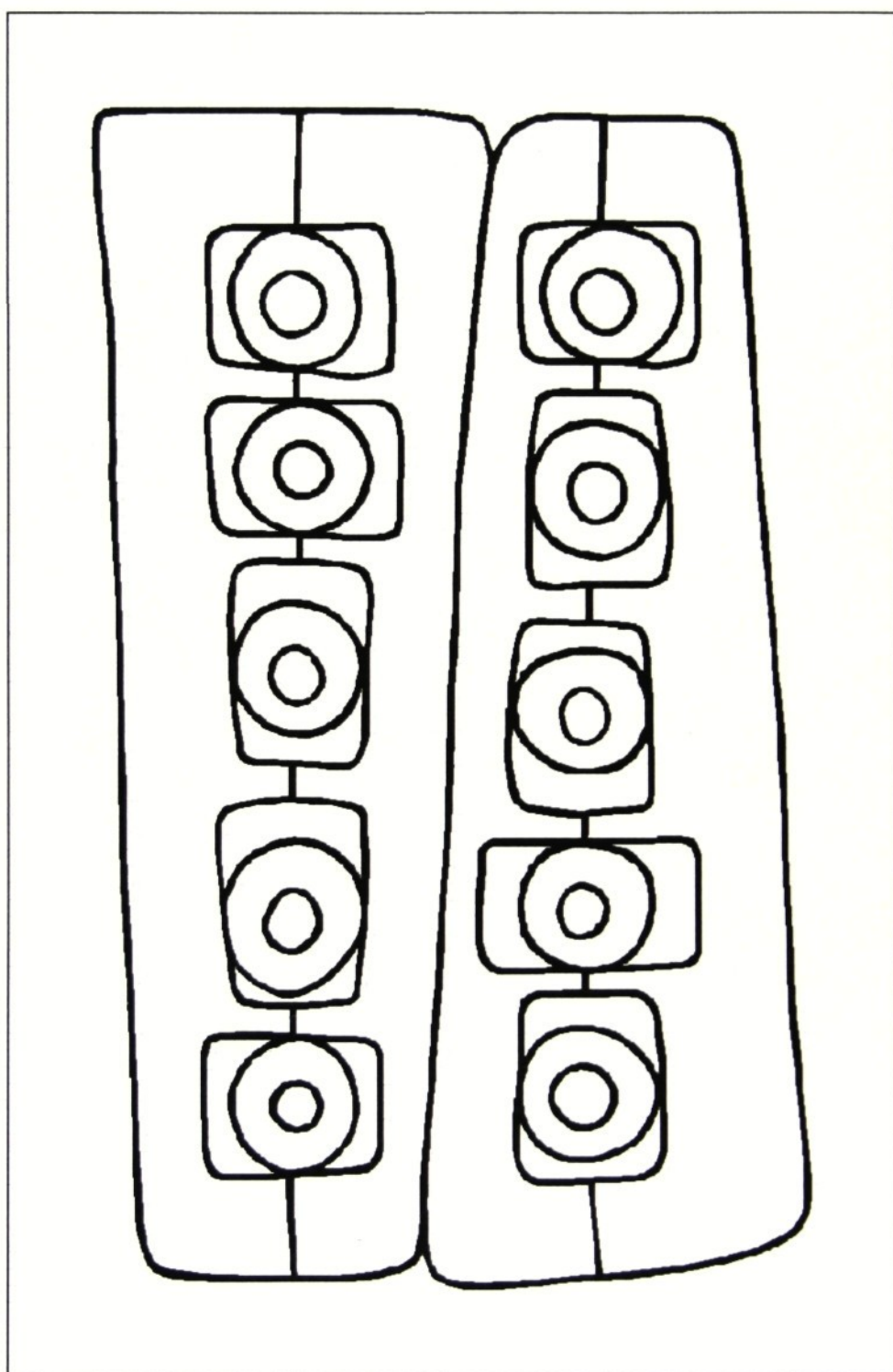
Cílem mé práce bylo navržení bytového textilu pro použití v dnešním interiéru. Za základ jsem zvolila kusový koberec, který jsem doplnila závěšovou textilií. Tyto dvě části kolekce jsem doplnila skupinou tří polštářů. Každá část kolekce je vzorována jinou technikou. Zatímco koberec je tkaný dvouplyšovou technologií, u závěšové textilie a polštářů je použito vzorování tiskem.

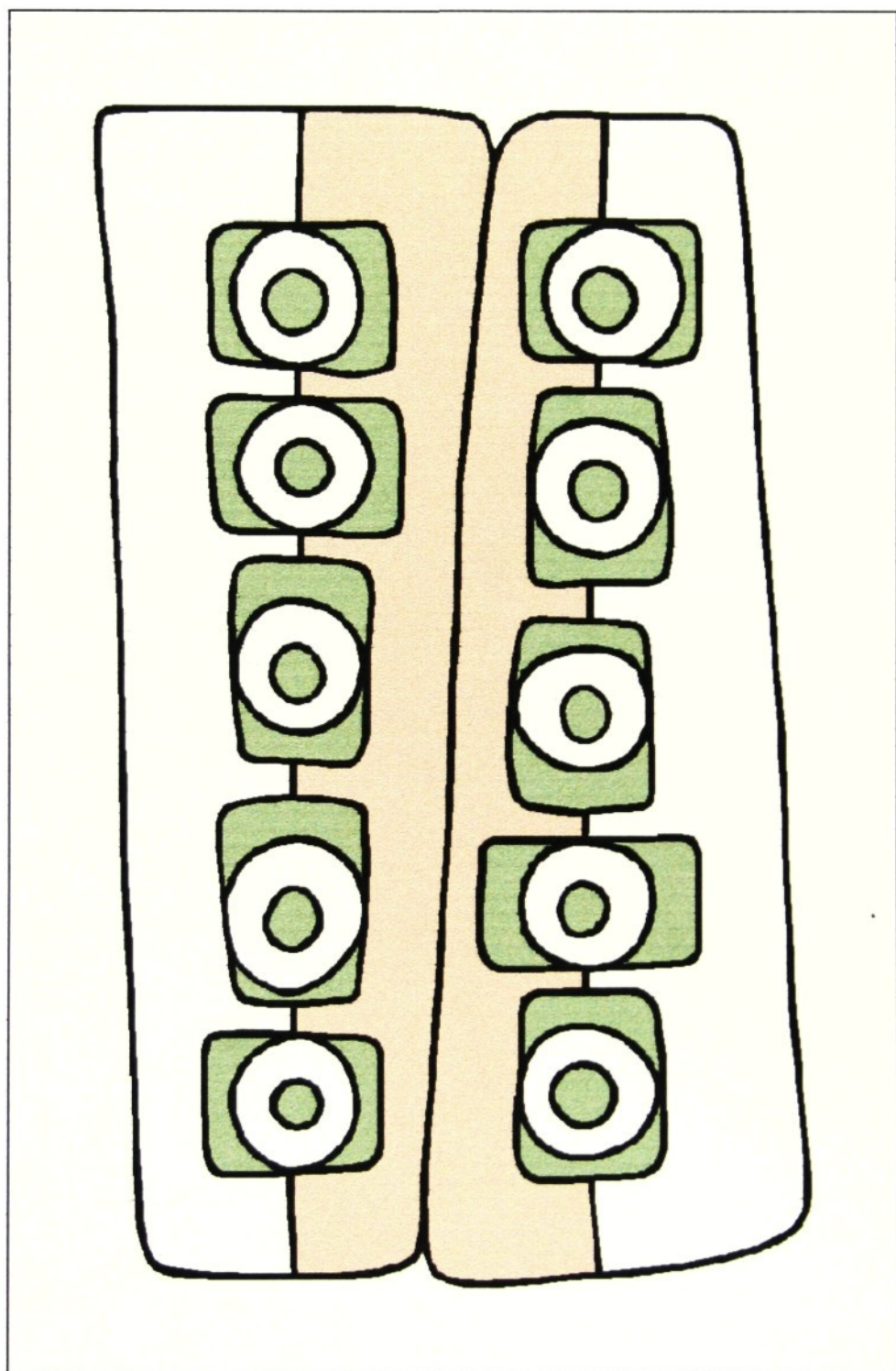
Použitá barevnost je v teplých barvách. Koberec je čtyřbarevný, závěs a polštáře jsou pouze třibarevné pro zjednodušení realizace.

Motiv koberce je jednoduchý a téměř symetrický. Je základním prvkem při vzorování celé kolekce a obrací se ke vzorování textilií 60-tých let. Jde zde o linkové motivy doplněné či vyplněné jednobarevnými plošnými obrázky. U navrhování závěšového a polštářového vzoru jsem se snažila rozvíjet základní motivy vycházející z kobercového vzoru.

Původně jsem pro svou práci chtěla použít pouze přírodní materiály, k nimž se navrací i dnešní trendy.

K realizaci koberce mi dopomohla firma DOWO a.s., která mi však nabídla vyrobit tento koberec pouze z materiálu polypropylen heatset. Tento materiál se však vlně velmi podobá svým vzhledem a i některými vlastnostmi. Díky těmto vlastnostem a vzhledu jsem si dovolila použít na výrobu závěsu a polštářů 100% bavlněnou textilií.

DOWO a.s.

Jednoduchá textilní výroba započala v Náměšti nad Oslavou již v roce 1898 a rozvíjela se až do dnešní podoby. Samotná akciová společnost byla ustanovena k 1.4.1991. Předtím však byla součástí n.p. Bytex Liberec jako jeden z devíti závodů uvedeného podniku.

Od 1.8. 1996 zahájila samostatnou činnost sesterská společnost Dowo T s.r.o., která je výhradním prodejcem výrobků společnosti Dowo a.s. Název firmy je zkratkou anglického výrazu Double plush Woolmark, což znamená dvojplyšové koberce z vlny. Současným majitelem společnosti je generální ředitel Ing. Jan Hejátko Csc. Nejnovější elektronické tkací stroje jsou řízeny počítačem a do vybavení podniku patří od roku 1993.

V současné době produkce a.s. Dowo představuje světovou špičku ve výrobě vysoce kvalitních vlněných, akrylových a polypropylenových dvojplyšových koberců, převážně perských vzorů, které přibližují strojní výrobu ručně vázaným kobercům.

Každý z obchodních názvů TAEBRIS, KASAK a KASHMIR zahrnuje škálu vzorů koberců inspirovaných perskou, tibetskou, čínskou i japonskou tvorbou. Tyto vzory nepodléhají módním vlivům a jsou vyráběny v různých barevných kombinacích, formátech a tvarech.

Kolekci tradičních vzorů doplňují kvality MESCHED a MAHAL, v jejichž vzorech se tradiční motivy Azeri, Nepáli a Kilim uplatňují v moderním pojetí. Tyto druhy jsou vyrobeny z materiálů polypropylen heatset, což je polypropylenový kabílek upravený tepelným vysrážením, který svými vlastnostmi částečně a svým vzhledem věrně napodobuje vlnu. Pohybují se však v nižších cenových relacích než vlněné koberce.

Koberce z Náměště nad Oslavou patří mezi dominanty reprezentačních interiérů Pražského hradu, Poslanecké sněmovny, Staroměstské radnice, Karlovy univerzity a dalších našich vrcholných institucí. Kvalitou a krásou tyto koberce získaly zahraniční trhy, například v USA, Japonsku, na Středním východě i v Západní Evropě.

Všechny druhy vlněných koberců jsou opatřeny protimolovou úpravou a mezinárodním vlnářským sekretariátem (IWS) jim byla udělena značka vlněná pečeť.

ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ PRODUKCE a.s. DOWO

podle použitého materiálu 100% vlna – Ekbatan, Taebris, Kashmir, Kasak,

Royal, Kasak Premier, Berber

100% akryl – Karus

100% PP – Samirah

100% PP heatset – Mesched, Mahal

podle vzoru medailonový – např. Taebris 6538

kazetový – např. Kashmir 3011

celoplošný – např. Kashmir 3036

geometrický – např. Kasak 2083

volná půda – např. Mesched 4101

podle tvaru klasické obdélníkové

běhouny

kruhy

ovály

VÝROBA DVOUPLYŠOVÝCH KOBERCŮ

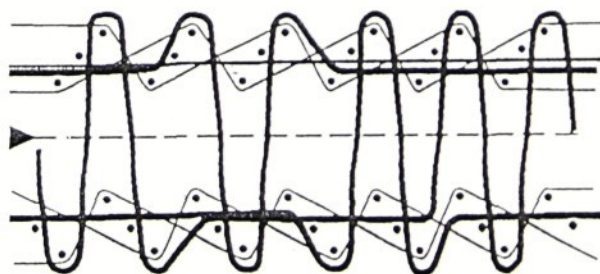
Koberce tkané dvouplyšovou technikou jsou jednolící tkaniny s řezaným vlasem a jemným vlasovým povrchem. Vzor je protkaný do rubu koberce. Mimo osnovy vlasové mají tyto koberce osnovu vazní, osnovu výplňkovou a útek. Osnovy vazní a výplňkové jsou na osnovních válech, nitě osnovy vlasové jsou uloženy na cívečnici. U dvouplyšové technologie se tkají současně dvě tkaniny nad sebou, spojené vlasovou osnovou, která se přímo při procesu tkání rozřezává nožem umístěným na saních a pohybujícím se mezi dvěma tkaninami příčně tkací rovinou. Takto oddělené koberce se zrcadlovými vzory se samostatně odtahují ojehlenými tažnými válci a navinují se na zbožové vály, které jsou umístěny vzadu za tkalcem a nebo se ukládají do vozíku.

Ke tvorbě složitých vzorů se využívá speciálního žakárového stroje, který je rozdělen na dvě části. První část ovládá vrchní vlasovou osnovu a druhá část spodní vlasovou osnovu. Vzor v koberci je vytvářen za pomoci žakárového prošlupního ústrojí, do kterého je navedena osnova vlasová. Při tkání provazuje vždy jen část vlasových nití, druhá větší část je uložena v základní tkanině. hotovené koberce jsou obvykle čtyřřádkové až šestiřádkové. Při tkání se používá tříútková, dvouútková a jednoútková technika. K zanášení útku se používá člunku nebo jehlového prohozu.

Tříútková technika

Tato technika je nejpevnější, neboť jsou zařazeny všechny tři prohozy, a to prohoz vzorový, výplňkový a prohoz na zatkávání mrtvé – nevzorující vlny.

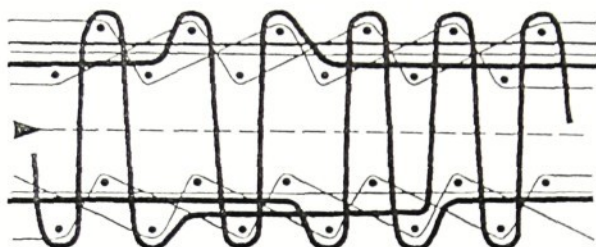
Podélný řez tříútkovým kobercem

Dvouútková technika

Zde je vynechán druhý výplňkový prohoz, zbývající dva útky jsou zatkávány současně.

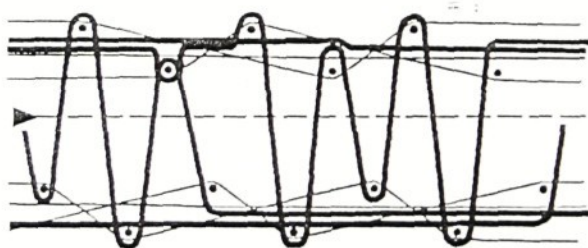
Podélný řez dvouútkovým kobercem

Jednouútková technika

Tato technika je založena na bázi techniky dvouútkové, zde je však každý útek vlasový a při každém prohozu je zatkáván pouze jeden útek.

Podélný řez jednouútkovým kobercem

Zkoušky prováděné na používaném materiálu :

PP – heatset – vlasová osnova

- jemnost
- stálobarevnost – oděry za sucha
oděry za mokra
- zákruty
- vyhodnocování barevnosti (podle šedé stupnice)
- počet fibril v průměru

bavlna – vazní a výplňková osnova

- jemnost
- pevnost
- tažnost
- kondice-pouze namátkově
- zákruty

juta – útek

- jemnost
- pevnost
- tažnost
- zákruty

Zkoušky prováděné na hotovém koberci:

- výška vlasu
- hmotnost
- spotřeba materiálu
- míra opotřebení

Textilní materiály používané pro výrobu koberců :

Ovčí vlna – přírodní živočišné vlákno

australská- jemná, pevná, po vyprání bílá, dobře se barví

novozélandská- střední až hrubší jemnost, pevnost, stejnoměrná

tloušťka, žlutavé zabarvení, vysoký lesk

Bavlna – přírodní rostlinné vlákno

Juta – přírodní rostlinné vlákno

nejlepší druhy mají stříbrošedou barvu a vysoký lesk

PAN – polyakrylonitrilové vlákno

chemické

výroba polymerací z ropy, zemního plynu nebo kamenouhelného dehtu

základní barva bílá až mírně nažloutlá, příjemný měkký omak,

hřejivost, dobrá údržba, podobnost k vlně

PP – polypropylenové vlákno

chemické

výroba z taveniny polymeru rozvlákňováním, vysoká odolnost proti

oděru, hebký a teplý omak, dobrá hřejivost

PP-heatset – polypropylenový kabílek upravený tepelným vysrážením

vlastnostmi napodobuje vlnu

PES – chemické vlákno

odolné proti vyšším teplotám, největší pružnost, nemačkovost, tvarová

stabilita, vysoká trvanlivost

NÁVRH A JEHO REALIZACE

Návrhy na dezény koberců jsem vypracovala s ohledem na technologii výroby. Snažila jsem se navrhovat vzory spíše méně barevné. Protože se přikláním k abstraktním námětům, využila jsem je i při navrhování těchto návrhů.

Vytvořila jsem asi třicet návrhů, které jsem odvezla do podniku DOWO T v Náměšti nad Oslavou, kde jsem se sešla s obchodní ředitelkou ing. Yvonou Matulovou. Společně jsme prošly všechny návrhy a ing. Matulová vybrala jeden z nich, který by mohl být dobře prodejný. K tomuto návrhu jsem poté vybrala z nabízených barev ty barvy, které se nejvíce blížily původní barevné variantě. Zvolila jsem kombinaci krémové, tmavě modré, zelené a hnědé.

Po oboustranné dohodě podnik tento návrh zrealizoval.

V tomto návrhu jde o zaplnění plochy lineární kompozicí, doplněné jinak barevnou plochou. Myslím, že i přes použití modré a zelené barvy nepůsobí tento koberec studeným dojmem a vhodně doplní prostornější interiér.

POUŽITÝ MATERIÁL

Vlasová osnova – 100% PP – heatset
jemnost – 1350 tex

Vazní osnova – 100% bavlna
jemnost – 50 tex x 3

Výplňková osnova – 100% bavlna
jemnost – 60 tex x 5

Útek – juta
jemnost – 540 tex x 2

Technické parametry:

Hmotnost – 1800g/m²

Dostava – 420/560

Vazba – smyšlená

Výška vlasu – 7 mm

Použitá technika – jednoútková

Použitý stoj – Van de Wielle

Vhodnost použití:

TECHNOLOGICKÝ POSTUP

Výběr nového návrhu

Zpracování na počítači

Převedení na disketu pro žakárový stroj

Provedení vybraných zkoušek

Příprava materiálu – přesoukání vlasové osnovy

 přesoukání vazné a výplňkové osnovy

 přesoukání útku

 seskání útku

Příprava stroje – navlečení cívečnice

 uložení osnovních váľů na tkací stroje

 navázání osnovy

 instalování karet žakarového stroje

 nahrání plánu výroby

Vlastní tkání

Úpravy – počesání

 vyšití chyb

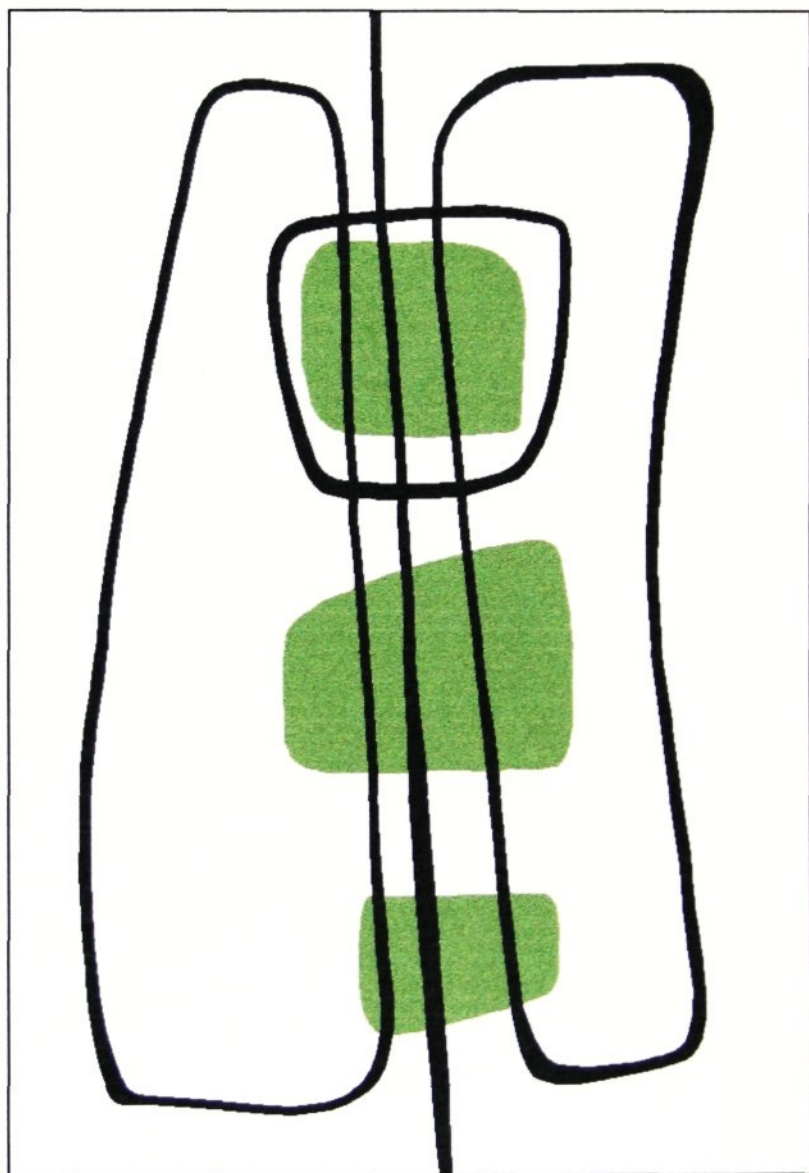
 postřihnutí vlasu

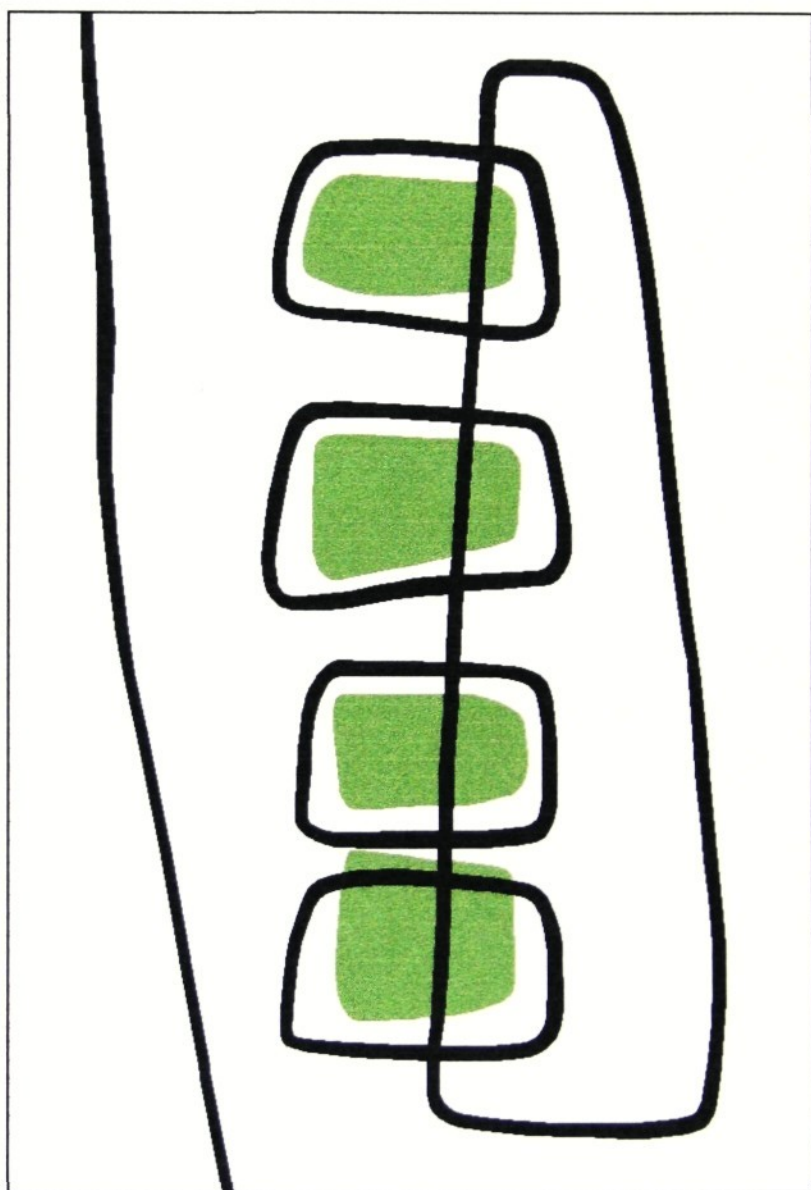
 škrobení

 oddělení jednotlivých kusů

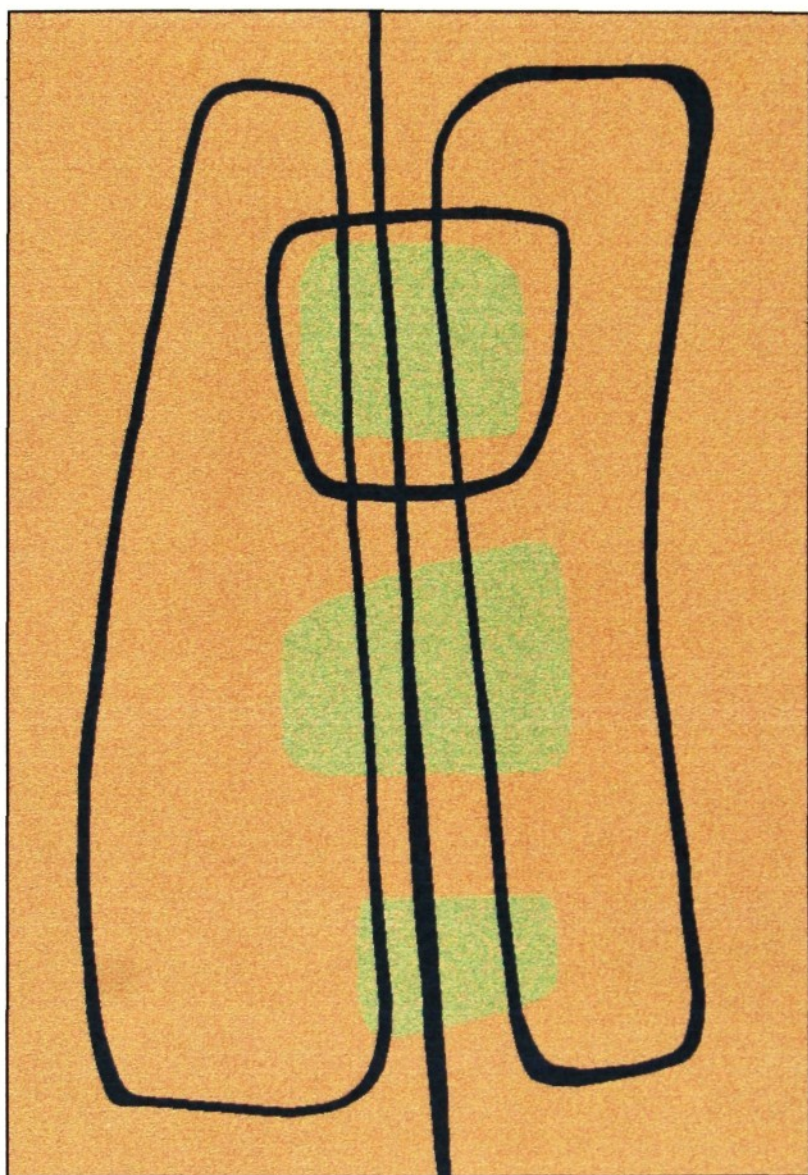
 obšití

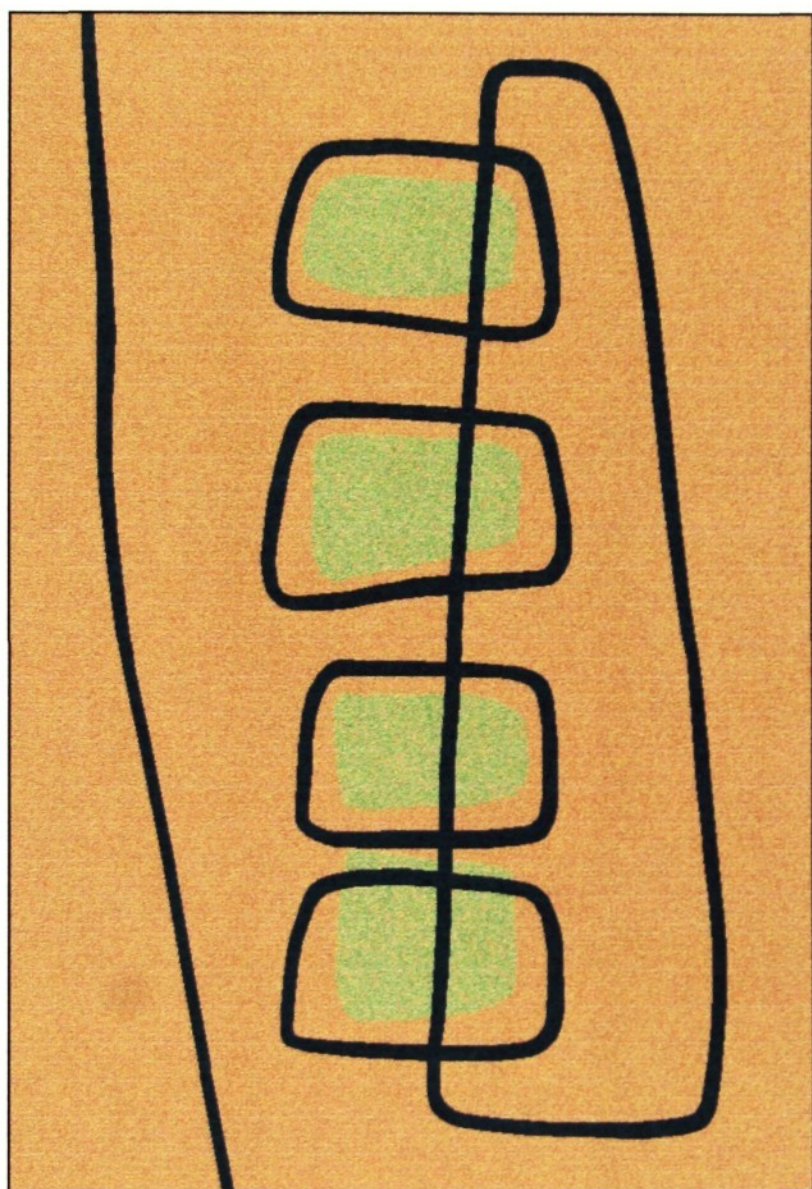
 antimolová úprava vlněných koberců

BAREVNÁ VARIANTA

DEKORAČNÍ TEXTILIE

Závěsové dekorační textilie jsou stále neodmyslitelnou součástí našich domovů. Výrazně přispívají k vytvoření útulné interiérové atmosféry. V jednotlivých historických obdobích se vždy přizpůsobovaly daným slohovým stylům. Své uplatnění a vyjadřovací formu si však našly v každé době. S rozvojem průmyslu v polovině 19. století se začaly vyrábět průmyslově a tak náhle vzrostl počet nejrůznějších druhů těchto tkanin.

Dnešní závěsové a dekorační textilie jsou vyráběny, nejen tkaním a pletením, ale i netkanými způsoby. Z hlediska použitého materiálu mohou být bavlnářského, vlnářského nebo hedvábnického charakteru. Chemická vlákna, která se zde používají, jsou ve většině případů přizpůsobena svou délkou, jemností a celkovým vzhledem právě těmto přírodním materiálům. Dekorační tkaniny mohou být hladké, potištěné, či se strukturálním vzhledem. U tisku je nejčastěji používána nejjednodušší plátňová vazba. Dekorační materiály se vyrábějí také pletařskou technologií. I netradiční výroba má své místo. Snad je to pro její jednoduchost zpracování, díky kterému je cena těchto materiálu jedna z nejnižších.

PIGMENTOVÝ TISK

Pigmenty se používají na potiskování všech druhů materiálů. Jejich hlavní výhodou je jednoduchá technologie výroby a použití. Jsou nerozpustné ve vodě a organických rozpouštědlech a váží se na textilii pouze mechanicky pomocí pojidel. Mají dobrou stálost na světle a jsou výborné pro směsové tkaniny, jako je například bavlna s polyesterem. Jejich nevýhodou je tužší omak v místě potisku a horší stálosti v oděru.

Požadavky na barviva – dobré stálosti

egalizace (rovnoměrné vybarvení)

rychlá difuze barviva do vlákn

dobrá vypratelnost nefixovaného barviva

Hodnocení z hlediska přípravy – rozpustnost ve vodě

skladovatelnost

viskozita

Hodnocení z hlediska tisku – ostrost

jemnost tisku

egalita

protisk

vypratelnost

Mechanismus fixace:

Tiskací pasta obsahuje pigment, zahušťovadlo pro viskozitu, pojidlo a přísady (například zesíťovadla, měkčící látky pro omak).

Pojidla – akrylátová

butadienová

Zahušťovadla - přírodní

syntetická

emulzní

NÁVRH A JEHO REALIZACE

Další část kolekce je dvoudílný závěs vycházející z kobercového vzoru zmíněného již v předchozím textu. V návrhu tohoto závěsu je stejně jako u koberce použita jednoduchá lineární kompozice doplněná plošnými obrazy. Barevnost je také přírodní ale je posunuta opět trochu dále, stejně jako kompozice, která přechází z jednoho dílu závěsu do druhého a vytváří tak kompletní kompoziční celek. Závěsy jsou vytvořeny technikou ručního tisku. Tato technologie ovlivnila i můj výtvarný návrh dezénu. Není snadné při ručním tisku přesně sesazení vzoru a proto jsem vzhledem k jednodušší realizaci zredukovala i počet barev. Je zde použita hnědá základní barva tkaniny s tmavě modrým a zeleným tiskem. Plochy tištěné zelenou barvou jsou částečně lazurní, prosvítá zde teplý podklad a díky tomu můžeme i tuto zelenou zařadit do teplé škály barev.

POUŽITÝ MATERIÁL

Jednobarevná tkanina - spotřeba : 230 cm / 135 cm šíře

složení : 100% bavlna

Tiskařská pasta – pigmentová

Nit – 100% bavlna

Požadované vlastnosti materiálu :

- splývavost materiálu
- zvuková a tepelná izolace
- ochrana proti slunečnímu záření
- omezení přístupu světla
- stálost vybarvení
- nehořlavost
- trvanlivost a neměnný tvar
- snadná údržba

Ošetřování textilie:

TECHNOLOGICKÝ POSTUP

Výběr materiálu

Příprava materiálu - vyprání

vysrážení

Výroba šablony pro tisk

Příprava tiskací pasty

Vlastní tisk – vypnutí textilie na tiskařský stůl

přiložení síta s ručně vyrobenou papírovou šablonou

natisknutí požadovaného vzoru

Zasušení

Korekce

Fixace barviva

Vyprání natištěné textilie

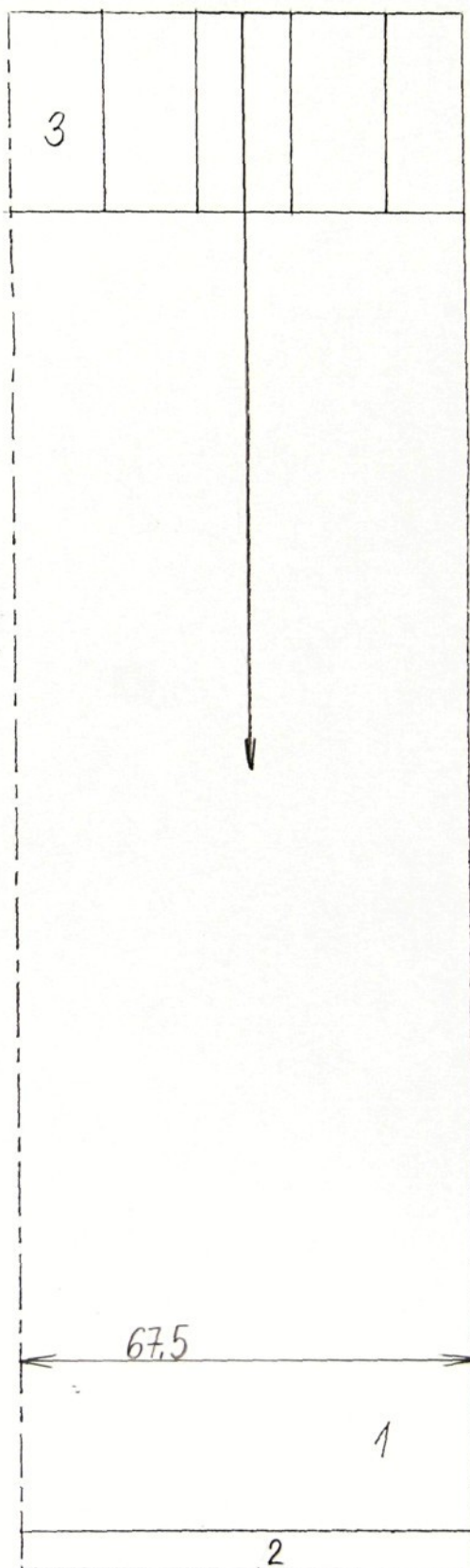
Konečné zpracování – ušití závěsů

POLOHOVÝ PLÁN

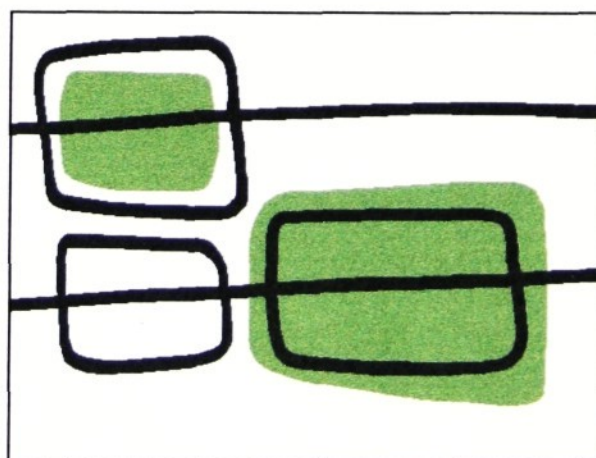
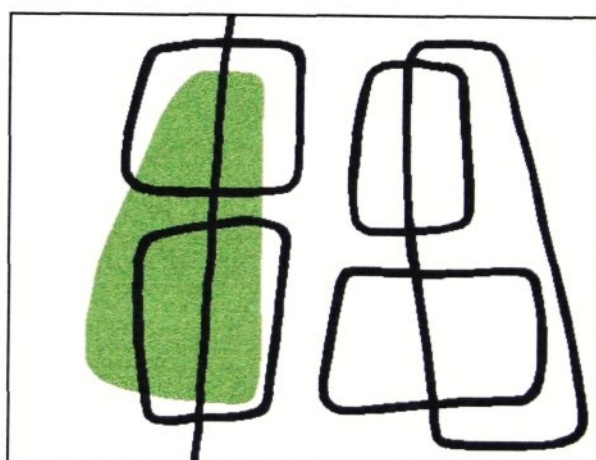
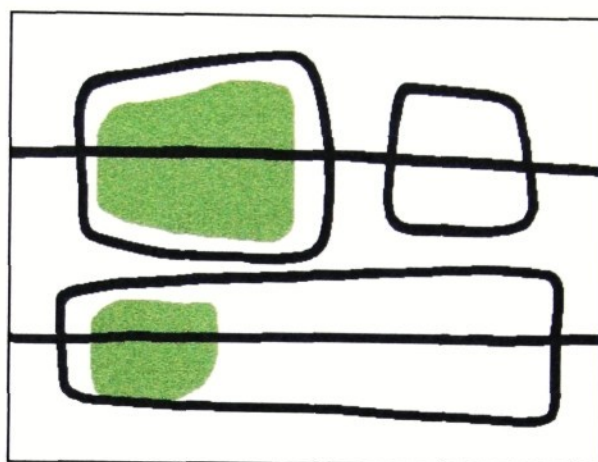
- 1 vlastní závěs 1x střed v přehybu látky
- 2 podsádka 1x střed v přehybu látky
- 3 uchycení závěsu 8x

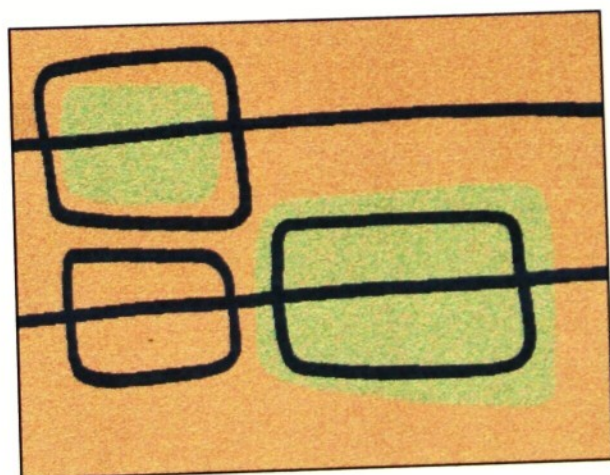
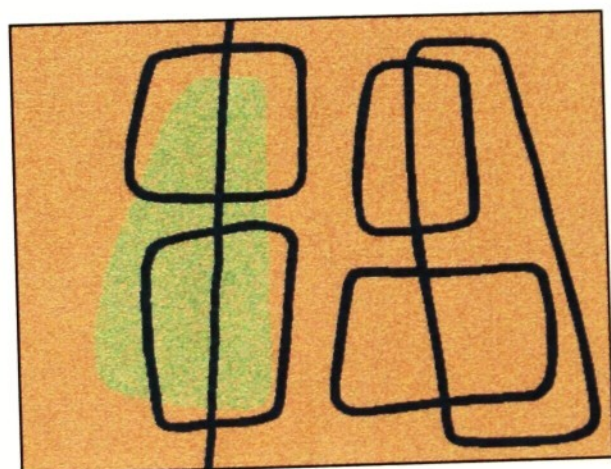
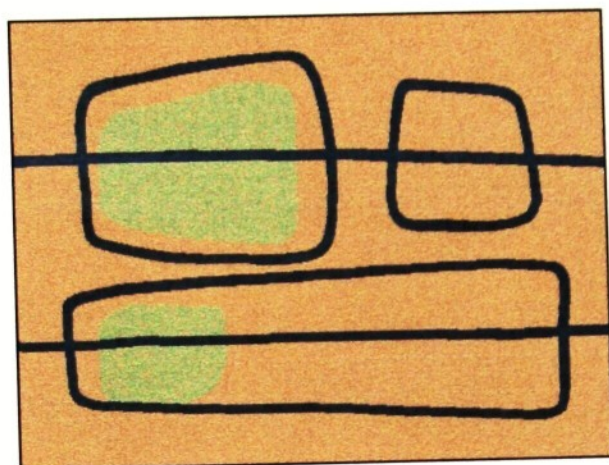
měřítko 1 : 10

pozn: stejné pro oba závěsy

KRESEBNÝ NÁVRH

ROZDĚLENÍ POLŠTÁŘŮ

Vzhledem k účelu použití můžeme polštáře rozdělit na :

Podhlavníkové

Sedací

Dekorační

Podhlavníkové polštáře se kompletují s příkrývkami a jsou tedy většinou plněny obdobnými materiály jako prošívané příkrývky. Dříve byla nejpoužívanější náplň peří. Používání dnešních nových výplňkových materiálů je založeno na objemnosti, pružnosti, malé plošné hmotnosti, vysoké schopnosti tepelné izolace a nealergičnosti těchto materiálů. Nejčastěji používaným vláknem pro výplně je polyester.

Klasické polštáře jsou ve tvaru obdélníku o rozměrech 70 x 90 cm, ale mohou být i menší i větší. Hmotnost péřového polštáře je podle velikosti 1 – 1.5 kg. Nové druhy podhlavníkových polštářů plněné polyesterovými dutými vlákny nepřesahují 0,5 kg.

Podhlavníkové polštáře prochází neustále svým vývojem nejen po stránce výplňkového materiálu, ale i ve svých tvarech. Profilované polštáře slouží k odlehčení krční páteře a zároveň dávají příjemný pocit zdravého spánku. Takový polštář je konstruován podle anatomických rozměrů lidského těla a patří k tzv. zdravotním polštářům. K těmto polštářům se také řadí válcové a podkovové tvary podhlavníkových polštářů.

Sedací polštáře mají úlohu pokrýt celou plochu sedacího zařízení, nebo se kladou přímo na podlahu a používají se na sezení. Vyrábí se v nejrůznějších tvarech a velikostech. Náplně těchto polštářů může tvořit molitan, speciální netkané textilie nebo nejrůznější druhy čalounických výplňkových materiálů.

Dekorační polštáře se používají především na zkrášlení bytového interiéru.

Se zřetelem na účel použití se mohou vyrábět z nejrůznějších textilií, kožešin nebo kůží a v nejrůznějších tvarech. Při vlastní výrobě těchto polštářů záleží na fantasmii a vkusu.

NÁVRH A JEHO REALIZACE

Při navrhování vzorů pro polštáře jsem se odrazila stejně jako u závěsů od základního kamene, kterým je v této bak. práci koberec. Pro zdůraznění celku je použit stejný materiál a barevnost. Kompozice je lineární, doplněná barevnými plošnými obrazy. Tyto návrhy jsou úzce propojeny s tvaroslovím závěsu. Kompozice zde však není přímo patrná. Po oblečení polštáře ji nelze přehlédnout, jde zde spíše o detail, fragment vyjmutý z kompozice závěsu. Tyto vzory jsou vzorovány také pomocí ručního pigmentového tisku.

POUŽITÝ MATERIÁL

Jednobarevná tkanina – spotřeba : 246 cm / 135 cm šíře

složení : 100% bavlna

Tiskařská pasta – pigmentová

Nit – 100% bavlna

Drobná příprava – stuhový uzávěr

Požadované vlastnosti materiálu :

- stálost vybarvení
- nehořlavost
- trvanlivost a neměnný tvar
- snadná údržba

Ošetřování textilie :

TECHNOLOGICKÝ POSTUP

Výběr materiálu

Příprava materiálu - vyprání

vysrážení

Výroba šablony pro tisk

Příprava tiskací pasty

Vlastní tisk – vypnutí textilie na tiskařský stůl

přiložení síta s ručně vyrobenou papírovou šablonou

natištění požadovaného vzoru

Zasušení

Korekce

Fixace barviva

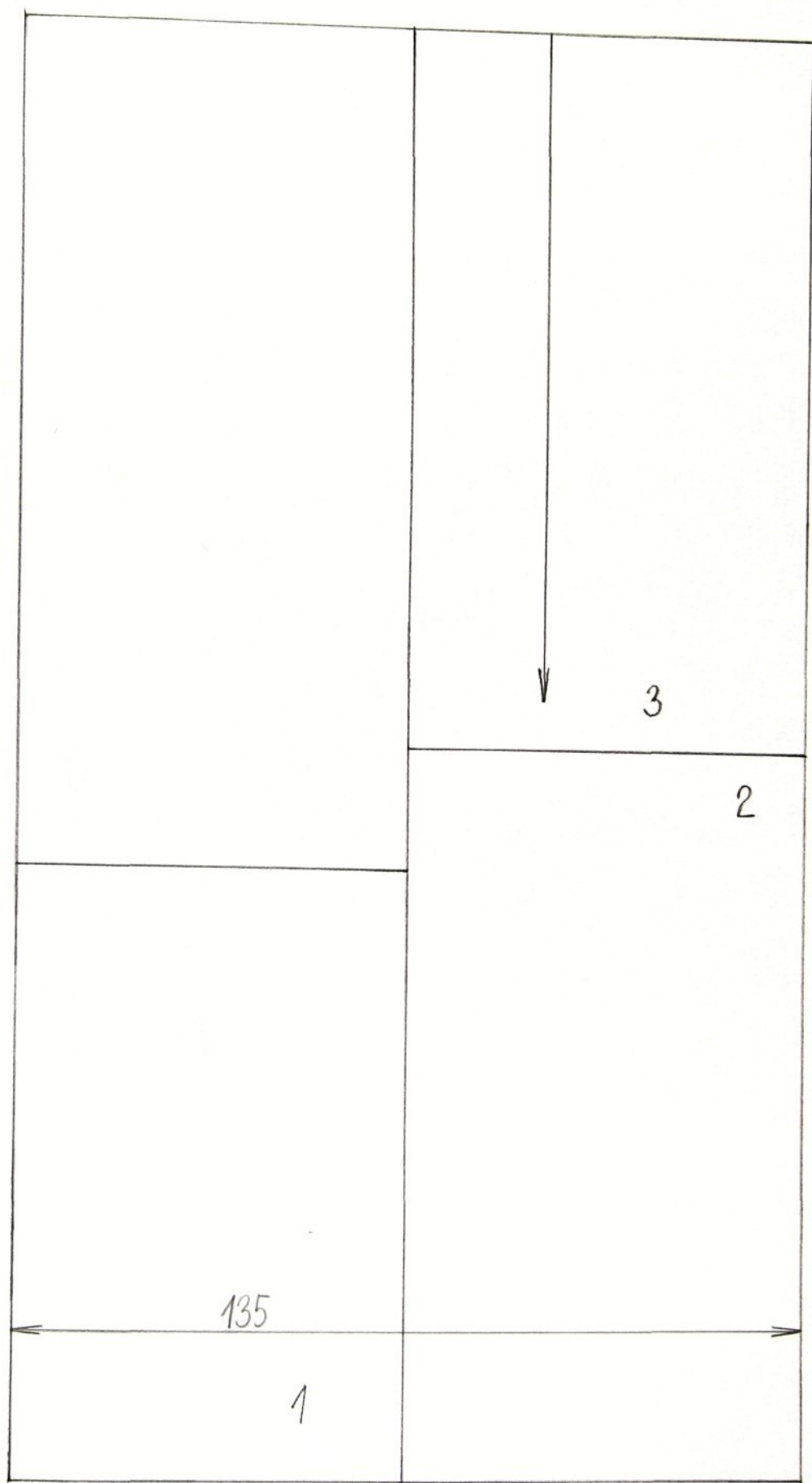
Vyprání

Konečné zpracování – ušití povlaků na polštáře

POLOHOVÝ PLÁN

- 1 povlak č.1
- 2 povlak č.2
- 3 povlak č.3

měřítko 1 : 10

ZÁVĚR

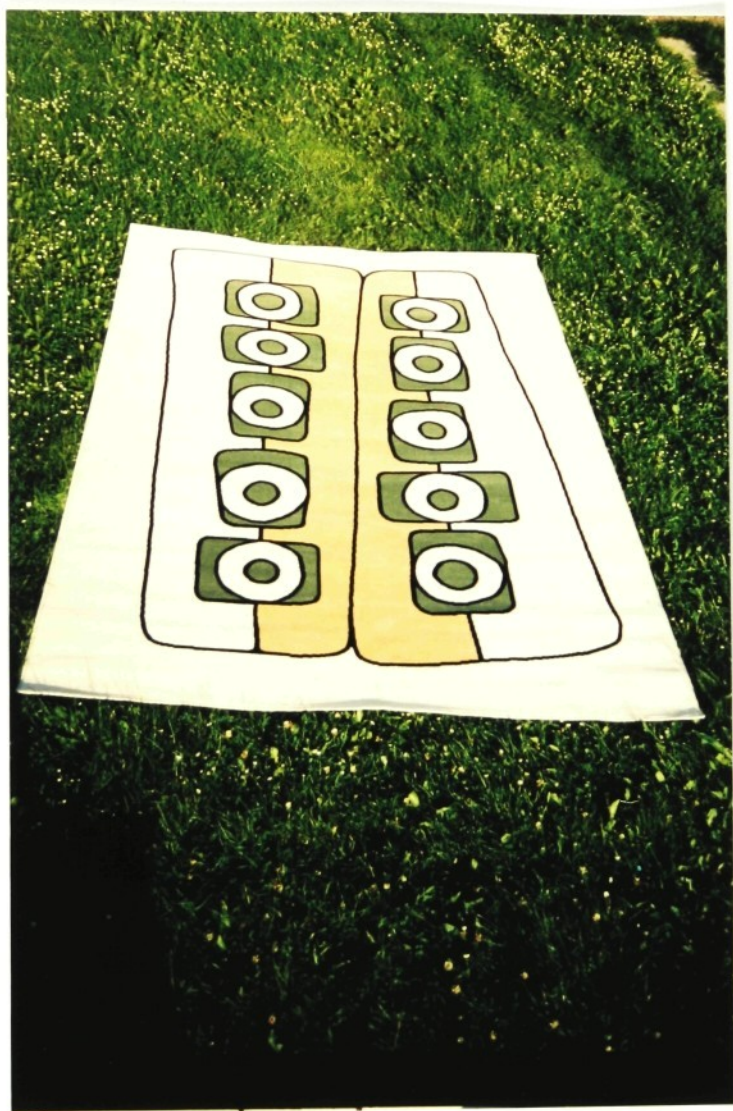
Výsledkem mé bakalářské práce je jeden koberec, dva závěsy a tři polštáře. Jejich fotografie jsou uvedeny na konci této bakalářské práce.

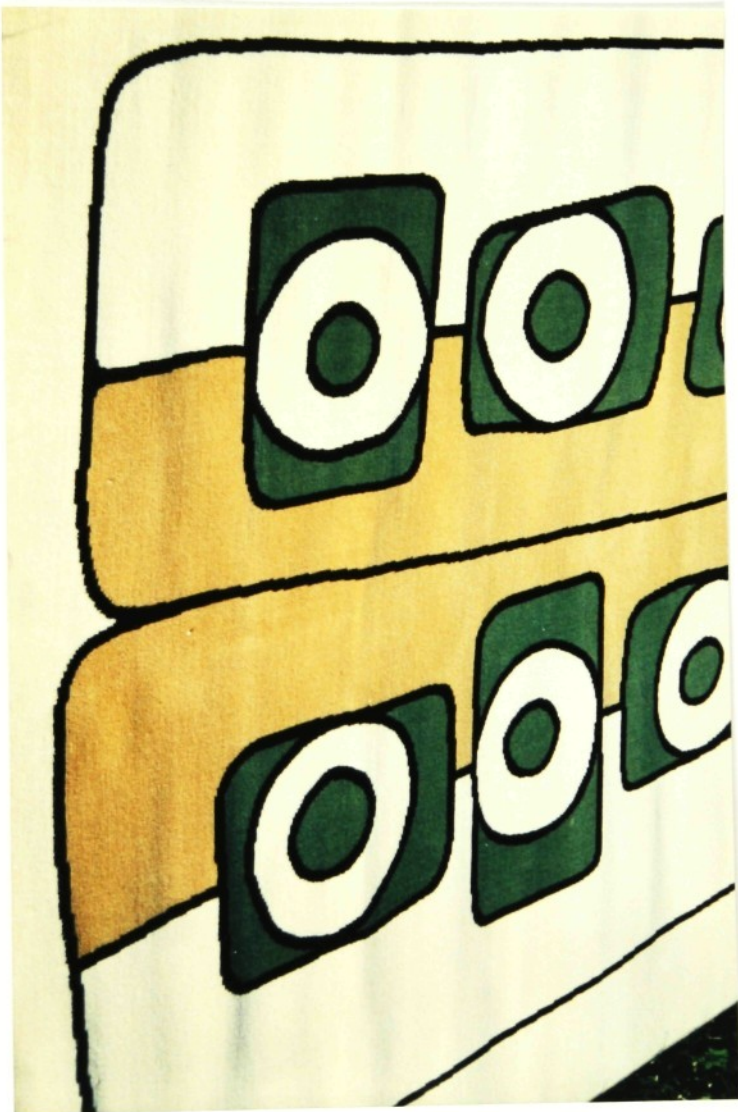
Snažila jsem se o dosažení barevné harmonie této kolekce. Myslím, že je lepší nesnažit se dodržet stejnou barevnost u všech kusů ale spíše volit barevný posun, který však nerozbije celou kolekci. U zelených ploch tištěných částí se mi nepovedlo vytisknout čistou plochu. Bylo potřeba dělat velmi rozsáhlé opravy tisku. Je zde dobře vidět působení stejné barvy na různých materiálech, jak mohou vyznít a zapůsobit na své okolí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

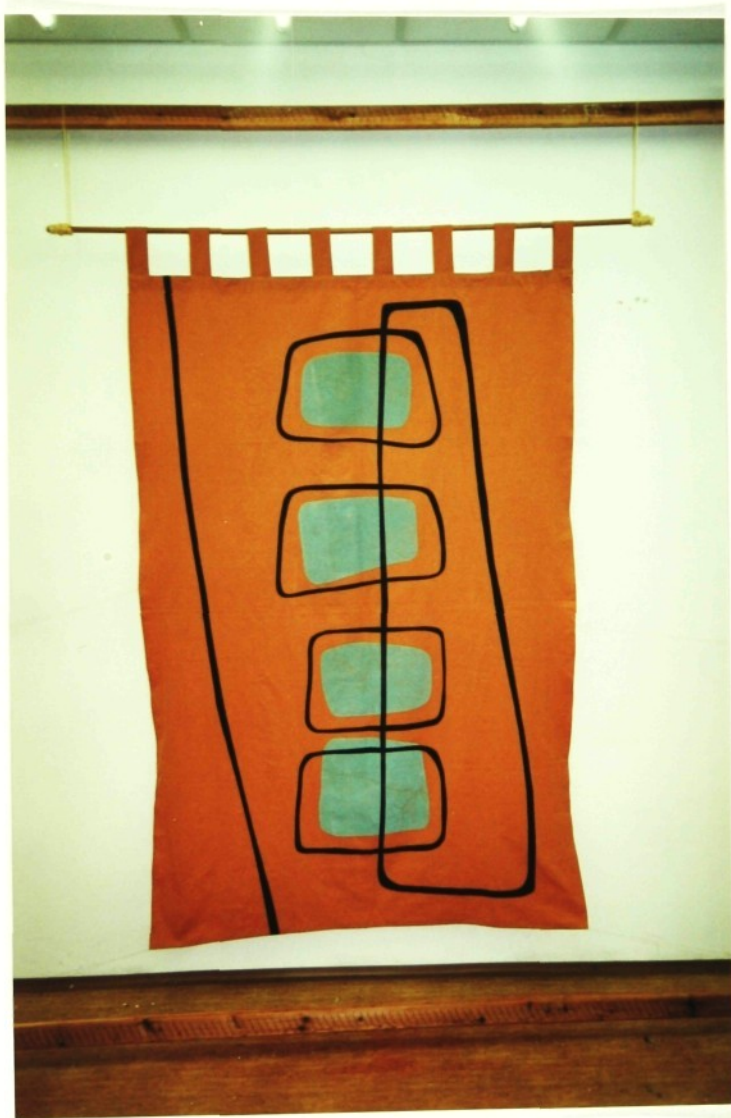
1. Kybalová, L.: Obrazová encyklopedie textilu, Praha 1973
2. Teršl, S.: Abeceda textilu a odívání, Praha 1994
3. časopis Textil Design
4. Strecký, J. ing : Technologie – bytový textil, Praha 1980

FOTODOKUMENTACE

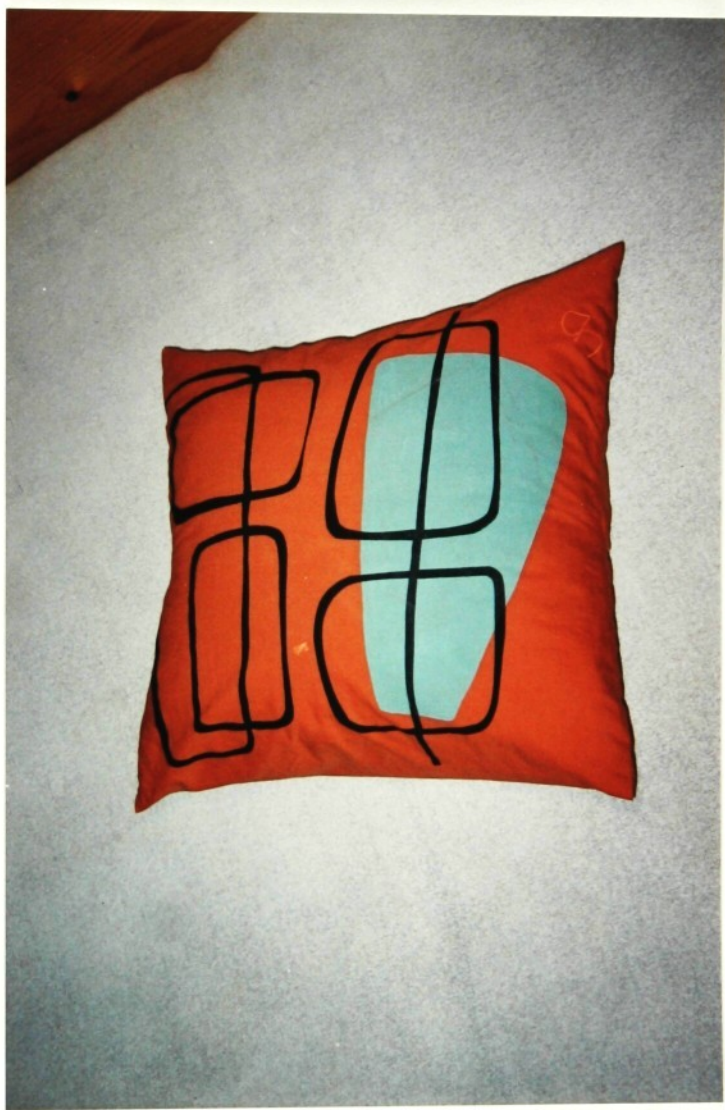

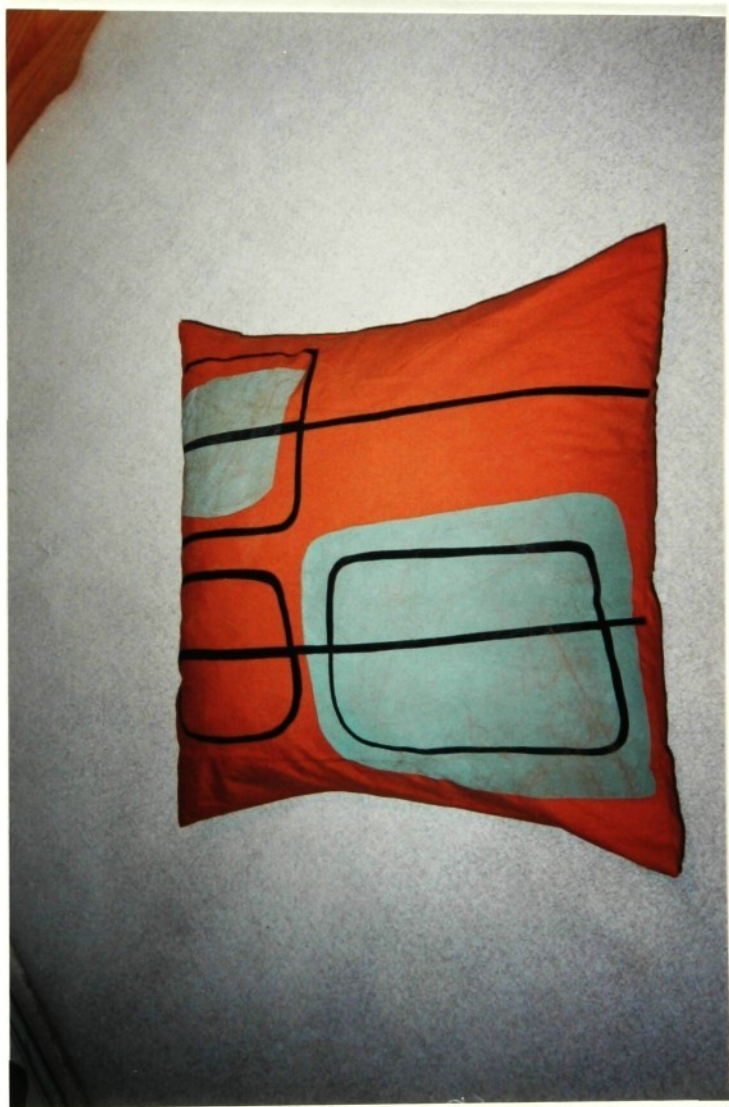

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé DP a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé diplomové práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom toho, že užít své diplomové práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

Datum

12. 1. 2001

Podpis

